ادامه از صفحه اول

بازی با آتش در بیت‌المقدس

یهودیان که تا آن زمان از سلطه احتمالی مسلمانان بر بیت‌المقدس نگران بودند، خدا را شکر کردند که پیامبر اسلام و مسلمانان از عبادت به سوی شهر مقدس‌شان صرف‌نظر کرده‌اند. در دوران سلطه روم شرقی بر فلسطین، یهودیان به عذاب آمدند؛ چراکه با آنها مانند برده رفتار می‌شد، به طوری که هزاران نفر یهودی از ترس جان‌شان به مناطق شمال شرقی که امروز اروپای شرقی و روسیه نامیده می‌شود، مهاجرت کردند. روم شرقی با هجوم اقوام مغولی نهایتا از هم پاشید و به امپراتوری عثمانی تبدیل شد. عثمانی‌ها بیشتر سرزمین‌های عرب‌نشین را به امپراتوری خود پیوند دادند. بردگان مغولی که به‌تدریج در خدمت بزرگان منطقه درآمده بودند، در شکل‌گیری امپراتوری عثمانی و زوال خلافت اسلامی نقش مهمی ایفا کردند. این امپراتوری پس از حدود ۶۰۰ سال در جنگ اول جهانی با هجوم چندباره غربی‌ها - این‌بار به رهبری اروپای غربی - از هم پاشید. این فروپاشی هم‌زمان با سقوط سلسله قاجار بود. حاصل دگرگونی‌های منطقه وسیع آسیای جنوب غربی تشکیل ترکیه کنونی و تثبیت مرزهای کنونی ایران بود که گستردگی هرکدام از آنها به یک‌پنجم امپراتوری‌های پیشین خود نمی‌رسد. پیش از جنگ جهانی دوم، به دلیل قدرت روزافزون آلمان نازی و تمایل هیتلر به گذاشتن پای خود به جای قدرت‌های غربی دیگر که پیشینه استعماری در خاورمیانه و شرق داشتند، تبلیغات علیه یهودیان در فلسطین و ایران نیز به اوج چندباره خود رسید. اما با شکست آلمان، ضدیت با یهودیان کاهش یافت. تشکیل رژیم اسرائیل - که به مفهوم ازدست‌رفتن اراضی ساکنان محلی بخشی از فلسطین بود - اسرائیل را به صورت دشمن اعراب در آورد و نبرد و مبارزه اعراب و یهودیان اسرائیل تا به امروز ادامه یافته؛ اگرچه فرازهاوفرودهای بی‌شماری داشته است. به لحاظ فرهنگی، مردم خاورمیانه و ایران با یهودیان دشمنی ندارند. اگر دشمنی هست مربوط به رژیم اسرائیل است که در میان اعراب و مسلمانان به‌عنوان رژیمی تجاوزکار شناخته شده است. اما اسرائیل چنین وانمود می‌کند هرکه با آن مخالف است با یهودیان دشمن است. نکات جالب توجه در بازی سیاسی خاورمیانه را می‌توان به صورت فشرده زیر توضیح داد:

۱- غربی‌ها جنگ استعماری در منطقه را به صورت جنگ مذهبی جلوه می‌دهند؛ آن هم میان سه دین عمده ابراهیمی اسلام، یهودیت و مسیحیت. در حالی که اگر دخالت غربی‌ها در منطقه نباشد، پیروان این ادیان هزاران سال است که با هم زندگی کرده و خواهند کرد. حتی در ایران کنونی که مورد محاصره غرب است، حقوق مدنی پیروان این ادیان از جمله مسیحیان، یهودیان و زرتشتیان در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به رسمیت شناخته شده است. غربی‌ها از همان گذشته‌های دور هم هجوم به خاورمیانه، به‌ویژه فلسطین، را با نام جنگ‌های صلیبی - زیر پرچم صلیب - جلوه می‌دادند؛ درحالی‌که هدف آنها تسلط بر منابع منطقه و شبکه‌های تجاری غرب و شرق بود.

۲- اگرچه برده‌داری در خاورمیانه از هزاران سال پیش مانند دیگر نقاط دنیا متداول بوده است، اما کشورهای غربی به‌ویژه آمریکا، انگلیس و فرانسه از بزرگ‌ترین برده‌داران جهان در ۳۰۰ تا ۴۰۰ سال پیش بوده‌اند و تجارت برده به صورت صنعتی در سرزمین‌های تحت نفوذشان جریان داشت. دلیل اینکه آبراهام لینکلن برده‌داری را در آمریکا بر انداخت این نبود که دلش به حال بردگان می‌سوخت، بلکه به خاطر این بود که مهاجران فقیر ایرلندی در آمریکا کاری را نمی‌یافتند که از راه پرداخت دستمزد صورت گیرد. همه‌جا بردگان آفریقایی‌تبار به صورت رایگان کار می‌کردند - کاری که ۷۰۰ سال پیش سعدی شیرازی خودمان در خندق طرابلس در لبنان امروزی می‌کرد. امروز اسرائیل از شگرد زیرکانه دیگری برای برده‌داری استفاده می‌کند: قبایل فقیر و بیچاره‌ای را در آفریقا پیدا و به آنها تلقین می‌کند که از اقوام «گمشده» یهودیان اخراجی از مصر در زمان حضرت موسی(ع) هستند. آنها را شبانه و به صورت قاچاق به اسرائیل می‌برند تا با دستمزد ناچیزتری جایگزین کارگران جوان مسلمان فلسطینی شوند. هم‌اکنون اسرائیل دامنه کشف «قبایل گمشده» خود را به سرزمین‌های افغانستان و پاکستان و میان پشتون‌های فقیر نیز گسترده است اما به ایران تهمت می‌زند که دارد «هلال شیعه» در خاورمیانه می‌سازد.

۳- بیشتر افراد اسرائیل کنونی مهاجران یا فرزندان مهاجرانی هستند که به دلیل دشمنی دولت‌هایشان با یهودیان، از اروپای شرقی و آلمان هیتلری و جمهوری‌های شوروی سابق به اسرائیل کنونی مهاجرت کرده‌اند. اما غربی‌ها با تبلیغات و سروصدا به دشمنی میان مسلمانان و یهودیان دامن می‌زنند.

۴- به گفته نوآم چامسکی، آمریکا و غرب نمی‌خواهند رابطه اسرائیل با کشورهای منطقه از حالت تشنج خارج شود. وجود اغتشاش و دشمنی محلی از بار کشورهای غربی در تلاش برای یافتن سلطه بر منابع خاورمیانه می‌کاهد. روحیه مسئولان کنونی اسرائیل بسیار تهاجمی است و دست‌کمی از رهبران راست‌گرای غربی ندارد. رابطه مسئولان کنونی اسرائیل با برخی از رهبران کشورهای عربی که رؤیای سلطه بر منطقه را دارند، بسیار حسنه است. نتانیاهو در دوره هشت‌ساله زمامداری اوباما بخش عمده‌ای از توان تهاجمی خود را از دست داده بود، اما امروز آرزو می‌کند خدای‌نخواسته ترامپ را استیضاح و از کار برکنار نکنند.

اعلام قومیت پدر، شرط استخدام

نماینده فعالان کارگری: پیگیری می‌کنیم

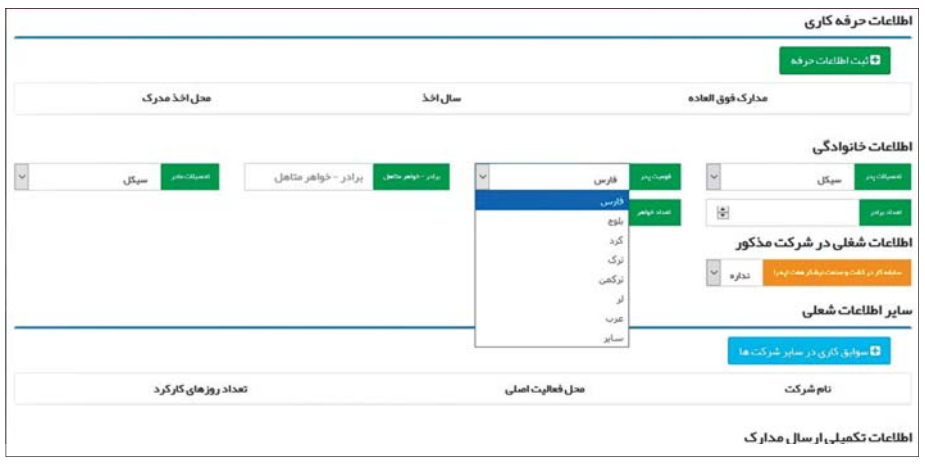

محمد مساعد: شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه در نزدیکی شهر شوش استان خوزستان مدتی است که به دلیل تجمعات کارگرانش در اعتراض به پرداخت‌نشدن حقوق معوق خود برای بسیاری از مخاطبان نامی آشناست. بااین‌حال انگار تنها مشکل موجود در این شرکت که قدیمی‌ترین کارخانه تولید شکر از نیشکر در کشور است و در جریان واگذاری‌ها از سوی سازمان خصوصی‌سازی به بخش خصوصی واگذار شده است، حقوق معوق کارگران نیست. مورد عجیبی که در بازدید از سایت شرکت نیشکر هفت‌تپه و فرم استخدام موجود روی سایت به چشم می‌خورد، پرسش درباره قومیت پدر فرد متقاضی استخدام است. در این فرم استخدامی همه افراد متقاضی باید مشخص کنند که قومیت پدرشان چیست و به چه قومی تعلق دارند. مسئله‌ای که با توجه به پیشینه چنین مسئله‌ای در مناطق مختلف کشور همواره وضعیت ویژه‌ای داشته و بارها به‌عنوان خط قرمزی برای مسئولان مطرح بوده است. اخیرا نیز دولت در بخشنامه‌ای به همه ادارات و سازمان‌ها توجه به رفع هر نوع تبعیض قومی و مذهبی را مورد توجه قرار داده بود و دستیار ویژه رئیس‌جمهور در امور اقلیت‌ها نیز دراین‌باره گفته بود: برای برطرف‌کردن تبعیض هنوز در ابتدای راه هستیم و راه سختی پیش‌رو داریم تا اینکه هیچ ایرانی به دلیل انتصابش به دین، مذهب و قوم خاص احساس تبعیض نکند؛ اما آیا پرسش درباره قومیت افراد در هنگام استخدام امری عادی است؟

خلاف قانون اساسی است

بهمن کشاورز، حقوق‌دان و رئیس اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران، در پاسخ به سؤال «شرق» دراین‌باره می‌گوید: پرسش از قومیت افراد در هنگام استخدام هم رویه تبعیض نژادی است، هم به نوعی تفتیش عقاید است. پیش از انقلاب اسلامی سیاست این بود که در جنوب ایران به کسانی که ریشه عربی داشتند، کارهای حساس و کلیدی واگذار نمی‌شد؛ اما بعد از انقلاب این تفکر غلط و غیرانسانی منتفی شد و درست هم همین بود؛ چون همه ایرانیان فارغ از قومیت و زبان‌شان، ایرانی و دارای حق برابر هستند. پرسش درباره قومیت افراد هنگام استخدام خلاف اصول ۱۹ و ۲۰ قانونی اساسی است. اصل نوزدهم قانون اساسی می‌گوید مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند، از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود. همچنین اصل بیستم می‌گوید همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند. همچنین علاوه بر این اصول، چنین اقدامی با مقدمه قانون اساسی نیز همخوانی ندارد. ضمن آنکه اصل سوم قانون اساسی دولت جمهوری اسلامی ایران را موظف کرده است که هرگونه تبعیضات ناروا را رفع کرده و امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی فراهم کند. در اصل دوم قانون اساسی نیز در توصیف جمهوری اسلامی آمده است جمهوری اسلامی نظامی است بر پایه ایمان به ۶ بند که بند ششم آن حفظ کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خداست که از طریق راه‌های مختلفی به منظور همبستگی ملی تأمین می‌شود. به جز مواردی که کشاورز از قانون اساسی ایران در مغایرت با چنین اقدامی ذکر می‌کند، بررسی «شرق» نشان می‌دهد این اقدام خلاف اعلامیه جهانی حقوق بشر، قانون مربوط به قرارداد بین‌المللی رفع هر نوع تبعیض نژادی و همچنین قانون راجع به الحاق دولت ایران به مقاوله‌نامه بین‌المللی شماره ۱۱۱ مربوط به تبعیض در امور استخدام و اشتغال و... است.

برای بومی گزینی است

مهرداد رستمی، رئیس هیئت‌مدیره شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه درباره علت طرح چنین سؤالی در فرم استخدام شرکت به «شرق» می‌گوید: شورای تأمین و اداره کار ما را موظف کرده است از استخدام نیروهای غیربومی خودداری کنیم. اگر ما قومیت افراد را ندانیم، نمی‌توانیم این مسئله را رعایت کنیم. در برخی از موارد به علت اینکه نیروهای بومی تخصصی را که ما نیاز داریم، ندارند، نیز از نیروهای سایر استان‌ها یا متخصصان به صورت پروازی استفاده می‌کنیم. رستمی در پاسخ به این سؤال که چرا مانند بسیاری از مؤسسات و ادارات که الزام به استخدام نیروی بومی دارند، از اطلاعاتی مانند پیش‌شماره کد ملی یا کد پستی و یا مدارک دیگری که بومی‌بودن را اثبات می‌کند، استفاده نمی‌کنند، می‌گوید: ما بی‌کار نیستیم که بیاییم بررسی کنیم فلان کد ملی مربوط به کدام منطقه است. برای ما راحت‌تر است که خودمان این سؤال را بپرسیم. ما این سامانه را به صورت آماده خریده‌ایم و تغییری در آن نداده‌ایم.

حاشیه‌سازی نکنید

مدیر شرکت طراحی سایت شرکت نیشکر هفت‌تپه کمی صریح‌تر صحبت می‌کند و به «شرق» می‌گوید: شرکت نیشکر هفت‌تپه یکی از مشتریان شرکت ماست. کلیات فرم استخدامی را من طراحی کرده و برای شرکت فرستادم، آنها تغییراتی روی آن دادند و من هم مطابق خواسته مشتری برایشان انجام دادم. او در پاسخ به این سؤال که چرا در سایت درباره قومیت پدر افراد از آنها سؤال می‌شود، پاسخ داد: مگر وقتی از شما در زمان استخدام می‌پرسند سه نفر از آشناهایت را معرفی کن، حق دارند چنین سؤالی بپرسند؟ ما این اطلاعات پایه را لازم دانستیم. او ادامه می‌دهد: من از نزدیک با وضعیت آن شرکت آشنا هستم و می‌دانم عده‌ای آنجا در حال زحمت‌کشیدن هستند؛ اما عده‌ای فقط می‌خواهند حاشیه درست کنند. اینها هم چند ماه کار نمی‌کردند؛ اما حالا که شروع به کار کرده‌اند، صدایشان درآمده است. او در پاسخ به این سؤال که آیا می‌داند طرح چنین پرسشی در یک فرم استخدامی خلاف قانون است، می‌گوید: نصب دوربین مداربسته هم در شرکت‌ها جرم است. ضبط صدا بدون اجازه هم جرم است. اما همه دارند این کار را می‌کنند. من همین سامانه را به دانشگاه اصول دین هم فروخته‌ام و در حال فروش آن به بانک کشاورزی و شرکت مپنا هم هستم. او به این سؤال که چنین پرسشی در فرم استخدام بانک کشاورزی و شرکت مپنا هم وجود خواهد داشت؟ پاسخ مثبت می‌دهد و می‌گوید: مدیریت جدید شرکت هفت‌تپه به همه‌چیز اشراف دارد و به چهارهزار کارگر آنجا نان می‌دهد و چند مجموعه را می‌گرداند، اما تا یک شرکت دولتی می‌خواهد خصوصی شود، عده‌ای شروع به حاشیه‌سازی می‌کنند. ورود شما به این مسئله از نظر قومیت اصلا درست نیست و فراموش نکنید که از هر دست بدهید از همان دست می‌گیرید.

پیگیری می‌کنیم

فرامرز توفیقی، فعال کارگری و عضو مجمع عالی نمایندگان کارگران ایران در واکنش به این اقدام شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه به «شرق» می‌گوید: اینکه کسی بخواهد در هنگام استخدام قومیت فرد را بپرسد، نه‌تنها خلاف قانون اساسی و قوانین متعدد دیگر در کشور است، بلکه مغایر با اساسنامه حقوق‌بشر است. چنین اقدامی یقینا مشکل بنیادی دارد و هیچ توجیهی هم نمی‌تواند داشته باشد. اگر شرکتی به دنبال استخدام نیروی بومی است، روش‌های دیگری برای اثبات بومی‌بودن افراد وجود دارد و یقینا باید چنین سؤالی برای همیشه حذف شود و مطمئن باشید از طریق نماینده‌مان در شورای عالی کار این اقدام را پیگیری خواهیم کرد.

افزایش قیمت خودرو در پی توقف ثبت سفارش، صدای رئیس سازمان بازرسی کل کشور را درآورد

رانت ۵ هزار خودرو وارداتی در دست چهار، پنج نفر

شرق: با گذشت نیمی از سال و از تاریخ دستور توقف ثبت سفارش خودروی وارداتی از سوی محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر سابق صنعت، معدن و تجارت، آشفتگی بازار خودرو تشدید شد و بسیاری از سفارش‌دهندگان را به تجمع در مقابل وزارت صنعت، معدن و تجارت کشاند؛ هرچند هیچ واکنشی رسمی از سوی مسئولان این وزارتخانه به سرمایه‌های از دسترس خارج‌شده سفارش‌دهندگان رخ نداد. گفته می‌شود در اینجا هم پای خودروسازان داخلی در میان است و آنها از توقف ثبت سفارش برای عرضه محصولات خود با قیمت بالاتر سود می‌برند. همین امر که گفته می‌شود موجب کاهش عرضه در بازار و افزایش خودروهای داخلی و وارداتی شده، صدای ناصر سراج، رئیس کل سازمان بازرسی کشور را هم درآورد. او روز گذشته در مراسم افتتاح ساختمان اداره کل بازرسی استان زنجان، گفت: «مردم را دعوت به خرید خودروی داخلی می‌کنند و یکباره قیمت همین خودروها افزایش ۱۴میلیونی می‌یابند که باید سؤال کرد با چه مجوزی این افزایش قیمت اتفاق افتاده است؟». این اتفاق که در پی توقف ثبت سفارش خودرو در کشور رخ داده، واکنش‌هایی را هم در مجلس به دنبال داشت.

تحقیق‌وتفحص از واردات خودرو

سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس با بیان اینکه از وزیر صنعت سؤال کردیم چرا ثبت سفارش واردات خودرو متوقف شده است، گفت: نمایندگان مجلس شورای اسلامی بحث تحقیق‌وتفحص از واردات خودرو را مطرح کرده‌اند و اگر این موضوع به‌زودی حل نشود، نظارت‌ها شدیدتر می‌شود.

سعید باستانی علت اصلی مشکل را نوع خصوصی‌سازی دانست و گفت: در حوزه خودروسازی، خصوصی‌سازی واقعی نداشته‌ایم و پس از انقلاب هنوز به خودروساز تبدیل نشده‌ایم. تا زمانی‌که دولت را از خودروسازان جدا نکنیم و آنها به‌عنوان بنگاه خودروسازی خصوصی آغاز به کار نکنند، مشکلات ادامه خواهد داشت. اگر خصوصی‌سازی به‌درستی انجام می‌شد و سهم دولت زیر ۲۰ درصد بود و سهم مدیریتی را به بخش خصوصی واگذار می‌کردیم، تاکنون این موضوع رونق پیدا کرده بود.

تعداد معدودی از مدیران برای نظام دردسر ایجاد می‌کنند

رئیس سازمان بازرسی کل کشور با اشاره به اینکه تنها چیزی که نظام و حکومت را از پای درمی‌آورد، فساد داخلی است، گفت: اکثر مدیران ما خدوم و پای کار هستند؛ ولی متأسفانه تعداد معدودی برای نظام و ادارات دردسر ایجاد کرده و نظام را بدنام می‌کنند.سراج با اشاره به اینکه مردم از نظام اسلامی انتظار ندارند که مدیران آن فساد داشته باشند، افزود: نظارت بر حسن جریان امور کشور و اجرای صحیح قوانین از وظایف سازمان بازرسی است.او به بحث خودروسازان اشاره کرد و افزود: اگر جلوی یک کارخانه خودروسازی گفتند که ناراضی هستیم یا در بیمارستان چنین اتفاقی رخ داد، پس یعنی حسن جریان امور نیست.

جو ایجادشده در کشور سیاه‌نمایی است

رئیس سازمان بازرسی کل کشور با اشاره به جو ایجادشده در کشور و سیاه‌نمایی موجود، بیان کرد: شاخص فساد در ادارات کشور ما بالاست. در سال ۲۰۱۶ سازمان سی‌پی‌آی و تی‌آی، سازمان شفافیت که هر سال کشورها را از نظر فساد رتبه‌بندی می‌کند، بررسی کرد که از ۱۷۶ کشور جهان ۲۰ کشور رتبه‌ای پذیرفتنی دارند که از آسیا، سنگاپور، هنگ‌کنگ و ژاپن در این فهرست حضور دارند.

او با اشاره به اینکه کشور ما جزء ۲۰ کشور پایین از نظر شاخص شفافیت مالی نیست، گفت: امتیاز کشور ما ۳۰ است؛ هرچند پدیده فساد منحصر به

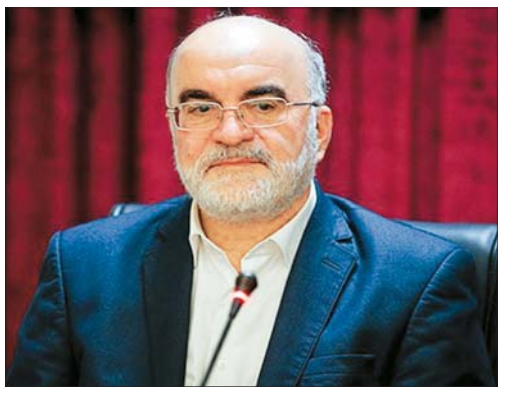

کشور ما نیست و میانگین کشورهای بررسی‌شده از فساد ۴۳ است. هر میزان امتیاز نزدیک به صد باشد؛ یعنی پاک‌تر است.

سراج با اشاره به اینکه برخی از گروه‌ها برای اینکه بر رقیب خود پیروز شوند، طرف مقابل را منفی جلوه می‌دهند، گفت: همین امر موجب پایین‌آمدن رتبه کشور می‌شود؛ درحالی‌که غافل از این هستند که رتبه‌بندی بر اساس همین مطالب روزنامه‌ها و رسانه‌ها انجام می‌شود.

او با اشاره به اینکه باید واقعیت به مردم گفته شود، افزود: شرکت‌های خودروسازی نخست ثبت سفارش کرده و سپس می‌گویند می‌خواهیم آیین‌نامه و دستورالعمل تدوین کنیم.

جناح‌ها در بدنام‌کردن مسابقه می‌گذارند

سراج با اشاره به اینکه گروه‌ها و جناح‌ها در بدنام‌کردن یکدیگر مسابقه دارند، بیان کرد: نتیجه این موضوع موجب بدبینی‌ها شده است. وی با بیان اینکه چند۱۰هزار خودروی صدمیلیونی در کشور وجود دارد، بیان کرد: قیمت این خودروها افزایش یافته و حال باید دید، پول این خودروها به جیب چه کسانی می‌رود.

رئیس سازمان بازرسی کل کشور با بیان اینکه چهار تا پنج هزار خودرو وارد شده است که از طریق رانت در دست چهار تا پنج نفر است، بیان کرد: همین موضوع موجب شده است مردم بدبین شوند.

افزایش قیمت خودرو تا ۱۴ میلیون تومان با چه مجوزی است؟

رئیس‌کل سازمان بازرسی کشور با اشاره به اینکه از سوی دیگر مردم را دعوت به خرید خودروی داخلی می‌کنند، بیان کرد: یکباره برخی از همین خودروها افزایش قیمت ۱۴میلیونی می‌یابند که باید سؤال کرد با چه مجوزی این افزایش قیمت، اتفاق افتاده است؟

بی‌خود کرده‌اند، قیمت خودرو را گران کرده‌اند

او با اشاره به اینکه از سوی دیگر خرید خودروی ایرانی به صورت نقد دارای تخفیف ۸،۵میلیون‌تومانی است، ادامه داد: اصلا بی‌خود کرده‌اند قیمت خودرو را گران کنند که بخواهند تخفیف هم بدهند.

سراج با اشاره به اینکه باید دید دست پشت پرده‌ای در ماجرای افزایش قیمت خودرو وجود دارد یا خیر، عنوان کرد: هرچند شایعه‌ای منتشر و سپس تکذیب شد؛ اما همین موضوع موجب اختلال در نظام اقتصادی شده است.

رفتار وزارت صنعت، مصداق قانون‌شکنی است

میثم رضایی، رئیس انجمن صنفی واردکنندگان خودرو، در رابطه با تبعات توقف ثبت سفارش به «شرق» می‌گوید: بدون تردید با محدودسازی یا توقف عرضه یک کالا بدون هیچ منطق و استدلال کارشناسی، شاهد وقوع انحصار و عرضه قطره‌چکانی از سوی برخی شرکت‌ها خواهیم بود. اتفاقی که موجب رشد قیمت‌ها و ایجاد رانت و فساد در بازار خواهد شد. البته اگر در زمانی استدلال و منطق اقتصادی نیز حکم به تغییر قوانین یا دستورالعمل‌ها دهد، دولت بازهم مجاز نیست به صورت خودجوش و بدون کسب اجازه از مجلس و مشورت با فعالان اقتصادی برای محدودسازی واردات اقدام کند؛ چراکه در قانون به‌صراحت اعلام شده دولت تنها مجاز است با تغییرات تعرفه‌ای واردات محصولات را محدود کند و این نوع رفتار مصداق قانون‌شکنی است.

رانت دولت برای خودروسازان داخلی

رضایی در واکنش به علت این رخداد می‌افزاید: دولت در ماه‌های ابتدایی توقف ثبت سفارش، بهانه‌های واهی مانند اختلال در سایت و همچنین تنظیمات جدید برای روند ثبت سفارش‌ها را عنوان کرده بود؛ اما بعد از مدتی خودشان اعلام کردند که به منظور تعیین دستورالعمل ساماندهی واردات خودرو و همچنین کنترل خروج ارز اقدام به این کار کرده‌اند. در کل این رفتار دولت نیز در راستای امتیازدهی نامعقول به خودروسازان داخلی است که افزون بر اینکه بازار داخل را به‌طور کامل در اختیار دارند، به مقوله واردات نیز ورود کرده‌اند و موجب اختلال در عرصه واردات خودرو نیز شده‌اند.او در پاسخ به این پرسش که چه کسانی از توقف ثبت سفارش سود می‌برند، می‌گوید: بدون شک در زمانی که عرضه یک کالا متوقف یا محدود می‌شود، دسته دیگری از این فضای رانتی بهره خواهند برد. به‌طور مثال، واردات چندین دستگاه خودرو با ترک تشریفات و همچنین ورود خودروسازان به عرصه واردات در زمانی که واردات برای شرکت‌های واردکننده بسته است، موجب خواهد شد توازن بازار برهم بخورد. به تعبیری دیگر، در زمان بسته‌بودن ثبت سفارش به‌طور قطع برخی اشخاص حقیقی اقدام به واردات از مسیرهای غیرقانونی کرده‌اند. جدا از این سودجویانی که اکنون خودروهای خود را با ۳۰ تا ۴۰ درصد رشد قیمت به فروش می‌رسانند، افرادی هستند که از این فضای آشفته بازار سودجویی کرده‌اند. رئیس انجمن صنفی واردکنندگان خودرو با اشاره به آشفتگی ایجادشده در بازار، می‌افزاید: زمانی‌که دولت در کار شرکت‌ها اختلال به وجود می‌آورد، برخی از شرکت‌ها نیز نمی‌توانند تعهداتشان را در قبال مردم به موقع انجام دهند. این دیگر در اختیار شرکت‌ها نیست و اختلال به صورت ناگهانی از سوی دولت اعمال شده است. برخی شکایت‌ها از شرکت‌های واردکننده صورت گرفته؛ اما همه شرکت‌ها درگیر شکایات مردمی نیستند و برخی از آنها کم‌کارتر شده‌اند؛ چراکه در این شرایط تنها باید منتظر ماند و دید تصمیم دولت برای این بازار چیست.

سرمایه و اعتبار شرکت‌های واردکننده را به بازی گرفتند

او می‌افزاید: در شش ماه گذشته نامه‌های متعددی درباره این موضوع به تمام سازمان‌های متبوع این امر نوشته‌ایم و جدا از برخی‌شان که تنها قول پیگیری دادند، باقی سازمان‌ها هیچ پاسخ درخور توجهی ندادند و تنها با وقت‌کُشی سرمایه و اعتبار شرکت‌های واردکننده را به بازی گرفتند. همان‌طور که می‌دانید، دولت تنها با امروز و فرداکردن شرایط را برای مشتریان و شرکت‌ها سخت‌تر می‌کند و بی‌توجه به وضعیت این شرکت‌ها و زیان انباشته آنها، مشخص نیست مشغول چه کاری است؛ زیرا فرایند تعیین دستورالعمل ساماندهی واردات خودرو نباید به این میزان زمانبر باشد.

نگاه

حوزه نفت ایران و کمبود سرمایه و تکنولوژی

دالغا خاتین‌اوغلو
کارشناس صنعت نفت ایران
در نشریه natural gas world

● وزیر نفت ایران می گوید در سال جاری کل سرمایه‌گذاری‌های نفت و گاز کشور به ۱.۵ میلیارد دلار هم نمی‌رسد، در حالی که این رقم در سال‌های ۹۰ و ۹۱ (دو سال پایانی ریاست‌جمهوری محمود احمدی‌نژاد) مجموعا ۴۰ میلیارد دلار بود.به گزارش ایرنا، بیژن زنگنه در سخنرانی روز سه‌شنبه ۲۱ آذر در صحن علنی مجلس گفت «ما در سال‌های اخیر به جز در مورد غرب کارون و پارس جنوبی، تقریبا در سایر سرمایه‌گذاری‌ها در بخش بالادستی (توسعه میادین) و پالایش، نزدیک به توقف هستیم».سرمایه‌گذاری ۱.۵میلیارددلاری، درحالی‌که تقریبا ۹ ماه از سال خورشیدی می‌گذرد، در حالی است که ایران با لغو تحریم‌ها اعلام کرده بود که امیدوار است تا پایان سال ۱۴۰۰ حدود صد میلیارد دلار تنها در توسعه میادین نفت و گاز سرمایه جذب کند که ۸۰ درصد آن سرمایه خارجی باشد.با گذشت نزدیک به دو سال از توافق هسته‌ای، ایران فعلا تنها با شرکت توتال فرانسه و «سی‌ان‌پی‌سی» چین برای توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی قرارداد امضا کرده و این شرکت فرانسوی نیز هم‌اکنون در حال بررسی جوانب تحریم‌های احتمالی آمریکا علیه ایران برای آغاز پروژه است.نکته مهم در پروژه‌های غرب کارون که آقای زنگنه به آن اشاره کرده، در اینجاست که بسیاری از این میادین عظیم که ۱۰ درصد از کل ذخایر نفت ایران را در دل خود جای داده‌اند، با عراق مشترک هستند.تولید نفت عراق از میادین مشترک تقریبا دو برابر ایران است و به سرعت پروژه‌های خود را توسعه می‌دهد. ایران از ابتدای ریاست‌جمهوری آقای احمدی‌نژاد در سال ۲۰۰۵ که با تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل و غرب مواجه شد، شاهد افزایش چشمگیر تولید نفت همسایه غربی بوده است.در همین بازه زمانی، دولت بغداد ظرفیت تولید روزانه نفت خود را سه میلیون بشکه افزایش داده و به ۴.۷ میلیون بشکه در روز رسانده و جای ایران را با اختلاف چشمگیری، به‌عنوان دومین تولیدکننده بزرگ اوپک تصاحب کرده است.هم‌اکنون ظرفیت تولید روزانه نفت ایران تقریبا یک میلیون بشکه کمتر از عراق است.مشکل دیگر در میادین غرب کارون با ذخایر ۸۷ میلیارد بشکه نفت درجا، ضریب بازیافت بسیار اندک این میادین (به‌طور متوسط حدود ۱۵ درصد) است. این رقم در میدان آزادگان شمالی (که توسعه آن سال‌هاست به شرکت «سی‌ان‌پی‌سی» چین سپرده شده) حدود پنج درصد است. به‌عبارتی، در شرایط عادی تنها پنج درصد از ذخایر این میدان قابلیت بازیافت دارد.شهریورماه سال گذشته سایت شرکت ملی نفت ایران از قول کرامت بهبهانی، مجری طرح توسعه‌ای میدان نفتی مشترک آزادگان شمالی، گزارش داد که این میدان ۵.۶۸ میلیارد بشکه ذخایر نفتی دارد که ۲۷۹ میلیون بشکه آن در شرایط عادی و براساس تعهدات شرکت چینی قابل بازیافت است.ضریب بازیافت میادین نفتی ایران حدود ۲۰ درصد است که نهایتا با تزریق گاز و آب به ۲۵ درصد می‌رسد. اما افزایش بیشتر ضریب بازیافت، نیاز به تکنولوژی پیشرفته غربی دارد. کریم زبیدی مدیر برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت ملی نفت ایران نیز روز سه‌شنبه به خبرگزاری رسمی وزارت نفت شانا گفت از مجموع حدود ۸۷ میلیارد بشکه ذخیره نفت درجای منطقه غرب کارون، تاکنون ۷۱۵ میلیون بشکه نفت برداشت شده است.به‌گفته وی، هزینه سرمایه‌گذاری تولید روزانه هر بشکه نفت خام در آزادگان شمالی حدود ۳۴ هزار دلار شده است (با احتساب تولید روزانه ۷۵ هزار بشکه، کل هزینه پروژه حدود ۲.۵۵ میلیارد دلار می‌شود) و ضریب بازیافت شرکت چینی در این میدان حدود پنج درصد بوده است. او گفت «بدیهی است هزینه تمام‌شده و ضریب بازیافت نمی‌تواند در این شرایط قابل‌قبول باشد».وی در ادامه با ذکر این نکته که «شرکت‌های خارجی دیگر می‌توانستند با هزینه‌های کمتر چنین طرح‌هایی را به سرانجام برسانند» گفت شرکت ایرانی تدبیر انرژی هم در توسعه یاران شمالی توانست با هزینه‌ای نسبتا معقول یعنی کمتر از ۲۰ هزار دلار برای هر بشکه، طرح را به پایان برساند.میدان پارس جنوبی مورد اشاره آقای زنگنه نیز بین ایران و قطر مشترک است. ایران تاکنون یک تریلیون مترمکعب و قطر ۲.۵ برابر ایران از این میدان گاز برداشت کرده‌اند و انتظار می‌رود تا پنج سال آینده فشار این مخزن گازی در بخش ایران به شدت افت کند. قطر نیز تیرماه سال جاری اعلام کرد در نظر دارد تولید گاز از این میدان را تا سال ۲۰۲۴ حدود ۲۰ درصد افزایش دهد. بخش قطری پارس جنوبی (کنبد شمالی) سال‌ها قبل دچار افت فشار شد و این کشور قبلا تمهیدات لازم را برای ثابت‌نگه‌داشتن میزان تولید خود اندیشیده و عملی کرده است. اما ایران برای جلوگیری از افت تولید فشار، نیاز به حدود ۱۰ سکوی ۲۰هزارتنی با کمپرسورهای عظیم دارد که هزینه آنها، طبق اظهارات مقامات ایران، جمعا حدود ۲۵ تا ۳۰ میلیارد دلار ارزیابی می‌شود. ایران قادر به ساخت این سکوهای عظیم نیست. قرار بود اولین سکو برای فاز ۱۱ پارس جنوبی توسط شرکت توتال فرانسه ساخته شود. این در حالی است که هنوز ایران درگیر توسعه هشت فاز جدید پارس جنوبی است و برای تکمیل این فازها، نیاز به ۲۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری دارد.